

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และงบกำไรขาดทุน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุนและงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงหมายเหตุสรุบบัญชีที่สำคัญและหมายเหตุเรื่องอื่นๆ

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่องบการเงิน

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ รวมถึงวางแผนและปฏิบัติตามตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

๒๕

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

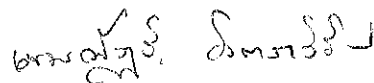

การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการตรวจเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับจำนวนเงิน และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน วิธีการตรวจสอบที่เลือกใช้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี ซึ่งรวมถึง การประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ในการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว ผู้สอบบัญชีพิจารณาการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการนำเสนองบการเงิน โดยถูกต้องตามที่ควรของกิจการ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกิจการ การตรวจสอบรวมถึง การประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร รวมทั้งการประเมิน การนำเสนองบการเงินโดยรวม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

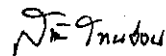
ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของธนาคาร แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติธนาคาร แห่งประเทศไทย

(นางสาวเชมนัญญ์ จิตราวิริยะกุล)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 3

(นางสรัญญา โทนอน)

ผู้อำนวยการกลุ่ม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วันที่ 19 มีนาคม 2557

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556

		หน่วย : บาท	
	หมายเหตุ	2556	2555
สินทรัพย์			
เงินสดและเงินฝาก	4	492,994,426,691	-660,067,794,951
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	5	73,455,069,061	66,150,645,664
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	6	2,981,605,814,745	2,964,143,983,179
เงินให้กู้ยืม	7	200,496,570,557	204,946,854,324
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	8	5,419,072,897	5,815,990,299
สินทรัพย์อื่น	9	118,625,279,900	84,497,154,735
รวมสินทรัพย์		3,872,596,233,851	3,985,622,423,152

หนี้สินและทุน			
เงินรับฝาก	10	448,361,528,595	387,199,304,157
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	11	49,044,462,424	45,671,650,402
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	12	257,790,000,000	155,300,000,000
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	13	3,471,646,920,748	3,855,736,893,225
หนี้สินอื่น	14	72,255,189,646	72,606,810,833
รวมหนี้สิน		4,299,098,101,413	4,516,514,658,617

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กค

ธนาคารแห่งประเทศไทย
 งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556

หนี้สินและทุน (ต่อ)	หมายเหตุ	หน่วย : บาท	
		2556	2555
ทุน			
ทุนประเดิม		20,000,000	20,000,000
เงินจัดสรรตามกฎหมาย	15	27,307,931,128	27,307,931,128
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ	16	624,075,747	624,075,747
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	17	117,680,024,858	(116,468,645,828)
ขาดทุนสะสม	18	(442,656,329,363)	(333,375,845,141)
ขาดทุนสุทธิสำหรับงวด		<u>(129,477,569,932)</u>	<u>(108,999,751,371)</u>
รวมทุน		<u>(426,501,867,562)</u>	<u>(530,892,235,465)</u>
รวมหนี้สินและทุน		<u>3,872,596,233,851</u>	<u>3,985,622,423,152</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

(นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล)

ผู้ว่าการ

ณงุฒิ โทณัติ

(นางสาววงษ์วดี โทณัติ)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายการเงินและการบัญชี

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

	หมายเหตุ	2556	หน่วย : บาท 2555
รายได้			
ดอกเบียรับ		36,622,578,375	43,686,385,253
ค่าธรรมเนียม		697,025,639	685,391,777
รายได้อื่น	19	15,209,655,829	26,055,898,982
รวมรายได้		52,529,259,843	70,427,676,012
ค่าใช้จ่าย			
ดอกเบียจ่าย		133,140,539,485	143,818,679,284
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		42,484,910,562	29,049,902,433
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		3,811,677,582	3,719,393,239
ค่าใช้จ่ายอื่น		2,569,702,146	2,839,452,427
รวมค่าใช้จ่าย		182,006,829,775	179,427,427,383
ขาดทุนสุทธิ		(129,477,569,932)	(108,999,751,371)

๙๙

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

	หมายเหตุ	2556	หน่วย : บาท 2555
ขาดทุนสุทธิ		(129,477,569,932)	(108,999,751,371)
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น			
ส่วนเปลี่ยนแปลงในบัญชีเงินสำรองอันเกิดจาก			
การตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน		234,148,670,686	(98,511,683,538)
ขาดทุนจากการประมาณการตาม			
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		(280,732,851)	(342,858,816)
รวมกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสุทธิ		<u>233,867,937,835</u>	<u>(98,854,542,354)</u>
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม		<u>104,390,367,903</u>	<u>(207,854,293,725)</u>

๙๕

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

	หน่วย : บาท						
	ทุนประเดิม	เงินจัดสรร	เงินสำรอง	เงินสำรองอันเกิด	ขาดทุนสะสม	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	รวม
		ตามกฎหมาย	เพื่อรักษาระดับ	จากการตีราคา			
		กำไรนำส่งรัฐ	สินทรัพย์และหนี้สิน				
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2555	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(17,956,962,290)	(202,661,599,138)	(130,371,387,187)	(323,037,941,740)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี							
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อนเข้าขาดทุนสะสม	-	-	-	-	(130,371,387,187)	130,371,387,187	-
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม	-	-	-	(98,511,683,538)	(342,858,816)	(108,999,751,371)	(207,854,293,725)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2555	<u>20,000,000</u>	<u>27,307,931,128</u>	<u>624,075,747</u>	<u>(116,468,645,828)</u>	<u>(333,375,845,141)</u>	<u>(108,999,751,371)</u>	<u>(530,892,235,465)</u>
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2556	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(116,468,645,828)	(333,375,845,141)	(108,999,751,371)	(530,892,235,465)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี							
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อนเข้าขาดทุนสะสม	-	-	-	-	(108,999,751,371)	108,999,751,371	-
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม	-	-	-	234,148,670,686	(280,732,851)	(129,477,569,932)	104,390,367,903
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2556	<u>20,000,000</u>	<u>27,307,931,128</u>	<u>624,075,747</u>	<u>117,680,024,858</u>	<u>(442,656,329,363)</u>	<u>(129,477,569,932)</u>	<u>(426,501,867,562)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

	หมายเหตุ	2556	2555
หน่วย : บาท			
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
ขาดทุนสุทธิ		(129,477,569,932)	(108,999,751,371)
รายการปรับกระทบขาดทุนสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)			
จากกิจกรรมดำเนินงาน :			
ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชี		551,754,080	543,878,589
กำไรจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		(157,957,787)	(20,858,344)
สินทรัพย์ระหว่างทำตัดจำหน่าย		6,405,134	6,312,021
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน		(13,024,959,146)	(25,670,357,699)
รายได้ดอกเบี้ย		(36,622,578,375)	(43,686,385,253)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย		133,140,539,485	143,818,679,284
ขาดทุนจากการเฉลี่ยต้นทุนสินทรัพย์และหนี้สิน			
เงินตราต่างประเทศที่ไม่ใช่เงินสด		103,046,627,810	40,462,715,385
กำไรจากการลดยอดเงินกันไว้เพื่อขาดทุนจากภาวะรับขายฝาก		(80,870,157)	(85,404,681)
รายได้ค้างรับ(เพิ่มขึ้น)ลดลงสุทธิ		303,257	(155,484,922)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ		1,564,630	(119,789,894)
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้นสุทธิ		(1,847,700,208)	(1,112,228)
เงินสดรับจากการดำเนินงาน		55,535,558,791	6,092,440,887
เงินสดรับดอกเบี้ย		43,463,492,330	51,988,846,853
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย		(91,894,349,751)	(97,118,095,122)
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงใน			
สินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน		7,104,701,370	(39,036,807,382)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

	หมายเหตุ	2556	2555
หน่วย : บาท			
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง			
เงินฝากต่างประเทศ		207,076,776,834	(129,745,507,113)
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน		(2,263,374,619)	(112,163,186)
เงินให้กู้ยืม		4,606,360,200	(203,859,183,647)
สินทรัพย์อื่น		(506,809,135)	959,467,883
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)			
เงินรับฝาก		61,163,326,874	11,009,695,708
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน		102,490,000,000	(245,799,997,874)
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย		(425,852,929,557)	592,064,951,511
หนี้สินอื่น		(1,791,165,669)	(1,661,129,348)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน		<u>(47,973,113,702)</u>	<u>(16,180,673,448)</u>
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินสดจ่ายจากการซื้อหลักทรัพย์ในประเทศ		(14,643,140,271)	(10,807,460,892)
เงินสดรับจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ในประเทศ		37,655,000,000	13,467,500,000
เงินสดจ่ายจากการซื้อหลักทรัพย์ต่างประเทศ		(16,462,452,482,881)	(11,228,409,579,342)
เงินสดรับจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ต่างประเทศ		16,494,951,334,270	11,287,111,113,644
เงินสดจ่ายจากการซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		(321,185,904)	(430,161,431)
เงินสดรับจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		161,538,207	34,396,575
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมลงทุน		<u>55,351,063,421</u>	<u>60,965,808,554</u>
เงินสำรองอันเกิดจากการตรึงราคาสินทรัพย์และหนี้สินในเงินสด		4,402,732,862	(1,907,877,450)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ		11,780,682,581	42,877,257,656
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นงวด		128,943,697,837	86,066,440,181
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นงวด	4	<u>140,724,380,418</u>	<u>128,943,697,837</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

1. ข้อมูลทั่วไป

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จัดตั้งตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ร.บ. ธปท.) โดยมีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการดำเนินการกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลางเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน

2. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินของ ธปท. ได้จัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ธปท. โดยมาตรา 54 กำหนดให้การบัญชีของ ธปท. จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป

งบการเงินนี้เป็นงบการเงินของ ธปท. โดยไม่รวมทุนสำรองเงินตรา กิจการธนบัตร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาและอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชีเฉพาะเรื่อง ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.2 การรับรู้ผลจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน

กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. จะรับรู้เข้าเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. ธปท.

3.3 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี จะรับรู้เข้าเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน

กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการลดลงของฐานะเงินตราต่างประเทศในแต่ละสกุลเงิน การคำนวณต้นทุนเงินตราต่างประเทศใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรายการเงินตราต่างประเทศที่ได้มาแต่ละสกุลเงินเป็นรายวัน เพื่อเป็นต้นทุนของรายการขายในวันนั้น ทั้งนี้ นโยบายการบัญชีดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นซึ่งคณะกรรมการ ธปท. กำหนด โดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ธปท.

3.4 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contracts)

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน ทั้งนี้ จะรับรู้กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในงบกำไรขาดทุนเมื่อครบกำหนดชำระตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

3.5 สัญญาซื้อขายฝากเงินตราต่างประเทศ (Forward Contracts under Resale Agreements)

ชปท. รับขายฝากเงินตราต่างประเทศจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยมีภาระต้องขายคืนในอนาคตตามอัตราที่ตกลงกันไว้ สัญญาซื้อขายฝากที่ยังไม่ครบกำหนดแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน

3.6 สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap Contracts)

สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้บริหารสภาพคล่อง โดยถือเป็นการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 2 สกุล และมีสัญญาแลกเปลี่ยนเงินสกุลเดียวกันกลับคืนในอนาคต แสดงด้วยมูลค่าสุทธิของภาระคงค้างที่แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าภาระคงค้างแสดงเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และทยอยรับรู้ส่วนต่างอันเกิดจากการแลกเปลี่ยนเป็นดอกเบี้ยรับหรือดอกเบี้ยจ่ายตามระยะเวลาของสัญญา

3.7 สัญญาซื้อขายในอนาคต (Futures Contracts)

สัญญาซื้อขายในอนาคตเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาและอัตราดอกเบี้ยแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุนและรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการชำระส่วนต่างของราคา

3.8 ทองคำ

การถือครองทองคำของ ชปท. เป็นการกระจายความเสี่ยงของการบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศ เพื่อช่วยรักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศ แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของทองคำแสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายทองคำ

ต้นทุนของทองคำที่จำหน่ายระหว่างปี คำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

3.9 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

หลักทรัพย์ในประเทศ ซึ่ง ชปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายการเงิน แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

หลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่ง ชปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์แสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น สำหรับหลักทรัพย์ที่จะถือจนครบกำหนด แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

ต้นทุนของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายระหว่างปี คำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

๒๖

3.10 เงินให้กู้ยืม

เงินให้กู้ยืมแสดงตามยอดเงินต้นคงค้าง ส่วนดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้กู้ยืมแสดงรวมไว้ในสินทรัพย์อื่น

3.11 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน แสดงด้วยราคาทุน ส่วนอาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคาร สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	5-20 ปี
อุปกรณ์	3-15 ปี

3.12 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์ 5 ปี

3.13 การยืมตราสารหนี้

ธปท. ยืมตราสารหนี้จากสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และ/หรือนิติบุคคลอื่นตามที่ ธปท. กำหนด และออกตราสารหนี้ ธปท. ให้ผู้ให้ยืมตราสารหนี้เพื่อเป็นหลักประกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายการเงิน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการพัฒนาตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย

ธปท. จะรับรู้ค่าธรรมเนียมนจากการทำธุรกรรมเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน และเปิดเผยจำนวนตราสารหนี้ที่ยืมเป็นภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และกรณี ธปท. นำตราสารหนี้ที่ยืมไปขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ธปท. จะแสดงสิทธิที่จะได้รับคืนตราสารหนี้ตามสัญญาซื้อคืนด้วยมูลค่าตามสัญญาไว้ในสินทรัพย์อื่น และแสดงภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนตราสารหนี้ไว้ในหนี้สินอื่น

3.14 ผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงาน

3.14.1 โครงการสมทบเงิน

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้ ธปท. จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ได้จดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว เงินส่วนที่ ธปท. จ่ายสมทบเข้ากองทุนดังกล่าว รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

3.14.2 โครงการผลประโยชน์

โครงการผลประโยชน์ ประกอบด้วย โครงการบำเหน็จบำนาญ ตามข้อบังคับ ธปท. ว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน ตามระเบียบ ธปท. เรื่อง การรักษาพยาบาล

ภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) แสดงเป็นหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ด้วยมูลค่าปัจจุบัน และรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน สำหรับกำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่เกิดขึ้น

คฝ

4. เงินสดและเงินฝาก ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		
เงินสด	94,202	48,553
เงินฝากในประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	16	22
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	<u>46,506</u>	<u>80,369</u>
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	140,724	128,944
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากพิเศษ)	<u>352,270</u>	<u>531,124</u>
รวม	<u>492,994</u>	<u>660,068</u>

ชปท. ถือเงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำ) เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีได้ถือไว้เพื่อการชำระภาระผูกพันระยะสั้น

5. สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งหมด	72,814	67,806
หัก เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1	(9,345)	(9,913)
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	<u>(39,254)</u>	<u>(37,582)</u>
สิทธิซื้อส่วนสำรอง	24,215	20,311
สิทธิพิเศษถอนเงิน	<u>49,240</u>	<u>45,839</u>
รวม	<u>73,455</u>	<u>66,150</u>

6. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
หลักทรัพย์ในประเทศ		
แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย	<u>233,235</u>	<u>258,001</u>
รวมหลักทรัพย์ในประเทศ	<u>233,235</u>	<u>258,001</u>
หลักทรัพย์ต่างประเทศ		
แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย	100,930	-
แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม		
ราคาทุน	2,645,245	2,671,397
บวก กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าและปรับมูลค่าเงินลงทุน	<u>2,196</u>	<u>34,746</u>
รวม	<u>2,647,441</u>	<u>2,706,143</u>
รวมหลักทรัพย์ต่างประเทศ	<u>2,748,371</u>	<u>2,706,143</u>
รวม	<u>2,981,606</u>	<u>2,964,144</u>

ในปี 2556 ชปท. ได้จัดเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศประเภทที่จะถือไว้จนครบกำหนดเป็นปีแรก โดยแสดงรายการด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย ตามนโยบายการบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ได้แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.9

๒๕

7. เงินให้กู้ยืม ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2556	2555
การให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินเพื่อผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย	198,266	203,055
การจัดสรรวงเงินแก่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ	<u>2,231</u>	<u>1,892</u>
รวม	<u>200,497</u>	<u>204,947</u>

การให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินเพื่อผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย เป็นการให้กู้ยืมตามพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย พ.ศ. 2555

การจัดสรรวงเงินแก่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นการจัดสรรตามภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 21.5.1

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2556

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				สุทธิ
	ยอด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอด	ยอด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอด	
	ต้นงวด			ปลายงวด	ต้นงวด			ปลายงวด	
ที่ดิน	2,476	-	3	2,473	-	-	-	-	2,473
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	4,177	71	1	4,247	2,217	182	-	2,399	1,848
อุปกรณ์	2,705	163	184	2,684	1,682	253	181	1,754	930
สินทรัพย์ระหว่างทำ	<u>357</u>	<u>293</u>	<u>482</u>	<u>168</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>168</u>
รวม	<u>9,715</u>	<u>527</u>	<u>670</u>	<u>9,572</u>	<u>3,899</u>	<u>435</u>	<u>181</u>	<u>4,153</u>	<u>5,419</u>

หน่วย : ล้านบาท

ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2555

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				สุทธิ
	ยอด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอด	ยอด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอด	
	ต้นงวด			ปลายงวด	ต้นงวด			ปลายงวด	
ที่ดิน	2,476	-	-	2,476	-	-	-	-	2,476
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	4,234	37	94	4,177	2,136	175	94	2,217	1,960
อุปกรณ์	2,475	317	87	2,705	1,472	283	73	1,682	1,023
สินทรัพย์ระหว่างทำ	<u>419</u>	<u>338</u>	<u>400</u>	<u>357</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>357</u>
รวม	<u>9,604</u>	<u>692</u>	<u>581</u>	<u>9,715</u>	<u>3,608</u>	<u>458</u>	<u>167</u>	<u>3,899</u>	<u>5,816</u>

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2556 และ 2555 มีจำนวน 435 ล้านบาท และ 458 ล้านบาท ตามลำดับ

๒๕

9. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ - เงินบาท	48,599	47,495
สินทรัพย์สุทธิจากสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ	43,312	15,548
เงินลงทุนในองค์กรอื่น	1,666	1,552
เงินให้กู้แก่พนักงาน	2,529	2,620
รายได้ค้างรับ	14,134	12,763
อื่น ๆ	<u>8,385</u>	<u>4,519</u>
รวม	<u>118,625</u>	<u>84,497</u>

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนของ ธปท. ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบงาน แสดงอยู่ในรายการอื่น ๆ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และ 2555 มีจำนวนสุทธิ 365 ล้านบาท และ 209 ล้านบาท ตามลำดับ และมีค่าตัดจำหน่ายประจำปี 2556 และ 2555 จำนวน 117 ล้านบาท และ 87 ล้านบาท ตามลำดับ

10. เงินรับฝาก ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
เงินรับฝากแบบไม่มีดอกเบี้ย		
เงินรับฝากจากรัฐบาล	320,092	266,646
เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน	99,548	92,341
เงินรับฝากอื่น	<u>10,679</u>	<u>12,492</u>
	430,319	371,479
เงินรับฝากแบบมีดอกเบี้ย	<u>18,043</u>	<u>15,720</u>
รวม	<u>448,362</u>	<u>387,199</u>

เงินรับฝากแบบมีดอกเบี้ย เป็นเงินรับฝากที่ ธปท. รับฝากจากสมาชิกสถาบันการเงินโดยจ่ายดอกเบี้ย เพื่อเป็นช่องทางให้สถาบันการเงินใช้ปรับสภาพคล่องสั้นวัน และ ธปท. ใช้ควบคุมดูแลอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน ให้เหมาะสมในการส่งผ่านนโยบายการเงิน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาตลาดการเงิน

11. สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร

สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดสรรให้ ตามสัดส่วนโควตาที่ประเทศไทยมีอยู่ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และ 2555 สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรมีจำนวน 970 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน เทียบเท่า 49,044 ล้านบาท และ 45,672 ล้านบาท ตามลำดับ

12. หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน

หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และ 2555 มียอดคงค้าง จำนวน 257,790 ล้านบาท และ 155,300 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งเป็นการทำธุรกรรมในประเทศทั้งจำนวน

13. ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
พันธบัตร ธปท.		
อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี	1,855,618	2,113,162
อายุคงเหลือเกิน 1 ปี	977,920	993,589
หัก ส่วนที่ถือโดย ธปท.	<u>(65,311)</u>	<u>(37,514)</u>
	2,768,227	3,069,237
ตราสารหนี้ ธปท. อื่น (อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี)	<u>703,420</u>	<u>786,500</u>
รวม	<u>3,471,647</u>	<u>3,855,737</u>

ตราสารหนี้ที่ ธปท. เป็นผู้ออกประกอบด้วยพันธบัตร ธปท. และตราสารหนี้ ธปท. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. รวมทั้งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย โดยในปี 2556 ธปท. มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยพันธบัตร ธปท. จำนวน 89,430 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยตราสารหนี้ ธปท. จำนวน 20,649 ล้านบาท แสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยจ่าย

พันธบัตร ธปท. ส่วนที่ถือโดย ธปท. เกิดจากการซื้อคืนพันธบัตร ธปท. เพื่อช่วยให้การบริหารสภาพคล่องในตลาดเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

14. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และ 2	9,345	9,913
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	39,254	37,582
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน	3,910	3,800
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	18,317	18,902
อื่น ๆ	<u>1,429</u>	<u>2,409</u>
รวม	<u>72,255</u>	<u>72,606</u>

ทั้งนี้ หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ประกอบด้วย หนี้สินตามโครงการบำเหน็จบำนาญ 3,256 ล้านบาท และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน 654 ล้านบาท โดยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 1 มกราคม	3,800	3,579
ผลประโยชน์ของพนักงานสำหรับปี	204	214
ผลประโยชน์ที่จ่ายระหว่างปี	(354)	(327)
ผลประโยชน์ของพนักงานที่รับโอนระหว่างกิจการสุทธิ	(21)	(9)
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	<u>281</u>	<u>343</u>
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	<u>3,910</u>	<u>3,800</u>

15. เงินจัดสรรตามกฎหมาย

ตามพระราชกำหนดโอนสินทรัพย์บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา พ.ศ. 2545 เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมและเสริมสร้างความมั่นคง โดยในปี 2545 ธปท. ได้รับโอนเงินบาทจากบัญชีสำรองพิเศษของทุนสำรองเงินตรา จำนวน 165,000 ล้านบาท เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม และส่วนที่เกินจากการชดเชยดังกล่าวแสดงไว้เป็นเงินจัดสรรตามกฎหมาย จำนวน 27,308 ล้านบาท ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีรายการเคลื่อนไหวในบัญชีดังกล่าว

16. เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ

เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 มียอดคงเหลือ จำนวน 624 ล้านบาท เป็นเงินสำรองที่สะสมขึ้นจากกำไรสุทธิส่วนที่เหลือจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี 2533 - 2539 เพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐตามหลักเกณฑ์การจัดสรรกำไรสุทธิที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง โดยกระทรวงการคลังจะเป็นผู้กำหนดการนำส่งเงินดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดินเพิ่มเติม ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีการจัดสรรกำไรสุทธิสะสมเข้าบัญชีดังกล่าวอีก

17. เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	115,691	(150,494)
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	2,206	34,740
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าตราสารอนุพันธ์	(81)	(232)
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าสัญญาซื้อขายฝาก	<u>(136)</u>	<u>(482)</u>
รวม	<u>117,680</u>	<u>(116,468)</u>

เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน มีไว้เพื่อสะสมผลกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 (2) แห่ง พ.ร.บ. ธปท.

18. ขาดทุนสะสม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และ 2555 ธปท. มียอดคงค้างในบัญชีขาดทุนสะสม จำนวน 442,656 ล้านบาท และ 333,376 ล้านบาท ตามลำดับ รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงขาดทุนสะสมปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน

ทั้งนี้ สาเหตุการขาดทุนเกิดจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และจากการจ่ายดอกเบี้ยจากการดูดซับสภาพคล่องในการดำเนินนโยบายการเงิน

19. รายได้อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2556	2555
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	13,025	25,670
อื่น ๆ	<u>2,185</u>	<u>386</u>
รวม	<u>15,210</u>	<u>26,056</u>

20. ผลตอบแทนผู้บริหารสำคัญ

ในปี 2556 และ 2555 ธปท. ได้จ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้บริหารตั้งแต่ระดับรองผู้ว่าการขึ้นไปและคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ตาม พ.ร.บ. ธปท. ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผน สิ่งการและควบคุมการดำเนินการของ ธปท. จำนวน 60 ล้านบาท และ 69 ล้านบาท ตามลำดับ

21. ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ธปท. มีภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้

21.1 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

21.1.1 สัญญาซื้อขายเงินดอลลาร์ สรอ. ล่วงหน้า

ธปท. มีภาวะผูกพันสุทธิต้องขายเงินดอลลาร์ สรอ. จำนวน 250 ล้านดอลลาร์ ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2557

21.1.2 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศสกุลล่วงหน้า

ธปท. มีภาวะผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินเยนญี่ปุ่น จำนวน 3,114 ล้านเยน เงินโครนาสวีเดน 114 ล้านโครนา เงินดอลลาร์สิงคโปร์ 93 ล้านดอลลาร์ เงินฟรังก์สวิสเซอร์แลนด์ 41 ล้านฟรังก์ และเงินโครนเนอร์เวย์ 104 ล้านโครน ขายเงินดอลลาร์ สรอ. จำนวน 132 ล้านดอลลาร์ เงินยูโร 1 ล้านยูโร เงินปอนด์สเตอร์ลิง 12 ล้านปอนด์ และเงินวอนเกาหลี 35,181 ล้านวอน ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2557

21.1.3 สัญญารับขายฝากเงินตราต่างประเทศ

ธปท. มีภาวะผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญารับขายฝากเงินตราต่างประเทศ จำนวน 6,020 ล้านเยน ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2557 - 2563

ทั้งนี้ ธปท. ได้แสดงมูลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าดังกล่าวไว้ในสินทรัพย์อื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 หรือหนี้สินอื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

21.2 สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ธปท. มีภาวะผูกพันสุทธิที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ โดยต้องซื้อเงินดอลลาร์ สรอ. จำนวน 7,637 ล้านดอลลาร์ เงินปอนด์สเตอร์ลิง 2,450 ล้านปอนด์ เงินยูโร 6,426 ล้านยูโร เงินดอลลาร์ออสเตรเลีย 4,284 ล้านดอลลาร์ เงินโครนาสวีเดน 12,046 ล้านโครนา เงินฟรังก์สวิสเซอร์แลนด์ 1,567 ล้านฟรังก์ และเงินโครนเนอร์เวย์ 11,475 ล้านโครน ขายเงินดอลลาร์แคนาดา จำนวน 989 ล้านดอลลาร์ เงินเยนญี่ปุ่น 552,123 ล้านเยน และเงินวอนเกาหลี 67,507 ล้านวอน ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2557

ทั้งนี้ ธปท. ได้แสดงมูลค่าสุทธิจากภาระคงค้างของสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นสินทรัพย์อื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 หรือหนี้สินอื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

21.3 สัญญาซื้อขายในอนาคต

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ธปท. มีภาวะผูกพันสุทธิที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายหลักทรัพย์ในอนาคต โดยต้องซื้อหลักทรัพย์สกุลยูโร จำนวน 3 ล้านยูโร และขายหลักทรัพย์สกุลดอลลาร์ สรอ. จำนวน 304 ล้านดอลลาร์ ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2557

๙๕

21.4 สัญญาความตกลงกับธนาคารกลางอื่น

21.4.1 ธปท. มีบันทึกข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement - ASA) เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน อายุสัญญา 2 ปี สิ้นสุดวันที่ 16 พฤศจิกายน 2558 โดยกรณีประเทศสมาชิกประสบปัญหาทางการเงิน ธปท. จะสมทบเงินช่วยเหลือในวงเงิน 300 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. สามารถขอรับความช่วยเหลือได้ 2 เท่า ของวงเงินสมทบ หรือไม่เกิน 600 ล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ในปี 2556 ธปท. และคู่สัญญามีได้มีการขอใช้วงเงินตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว

21.4.2 ธปท. และกระทรวงการคลัง เป็นภาคีในสัญญาความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation Agreement - CMIM) ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี โดยสัญญามีผลตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2553 และจะมีการทบทวนทุก 5 ปี โดยกรณีประเทศสมาชิกประสบปัญหาทางการเงิน ธปท. จะสมทบเงินช่วยเหลือในวงเงินไม่เกิน 4,552 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. สามารถขอรับความช่วยเหลือได้ในวงเงิน 2.5 เท่า ของวงเงินสมทบ หรือไม่เกิน 11,380 ล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ในปี 2556 ธปท. และคู่สัญญามีได้มีการขอใช้วงเงินตามสัญญาดังกล่าว

21.4.3 ธปท. มีการลงนามความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินสกุลท้องถิ่น (บาท-หยวน) (Chinese Yuan/Thai Baht Bilateral Currency Swap Arrangement - BSA) กับธนาคารกลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อสนับสนุนให้มีการทำธุรกรรมแลกเปลี่ยนเงินสกุลท้องถิ่นระหว่างกัน วงเงินรวม 70,000 ล้านหยวน หรือ 320,000 ล้านบาท อายุสัญญา 3 ปี สิ้นสุดวันที่ 22 ธันวาคม 2557 ทั้งนี้ ในปี 2556 ธปท. ได้มีการขอใช้วงเงินตามความตกลงดังกล่าว จำนวน 500 ล้านหยวน เพื่อเตรียมรองรับความต้องการใช้สภาพคล่องเงินหยวนในการชำระเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศของสถาบันการเงิน

21.5 ภาวะผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ธปท. โดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีภาวะผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ดังนี้

21.5.1 ความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศฉบับใหม่ (New Arrangement to Borrow - NAB) วงเงิน 340 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน ทั้งนี้ กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้ขอใช้วงเงินดังกล่าวบางส่วน ซึ่งแสดงไว้ในเงินให้กู้ยืมตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 7

21.5.2 ความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ภายใต้โครงการ 2012 Bilateral Borrowing ในรูปแบบ Note Purchase Agreement (NPA) วงเงิน 1,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ในปี 2556 กองทุนการเงินระหว่างประเทศมิได้มีการขอใช้วงเงินตามความตกลงดังกล่าว

21.6 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีฟ้องร้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ในการดำเนินกิจการตามปกติ ธปท. ถูกฟ้องร้องเป็นทุนทรัพย์รวมจำนวน 4,508 ล้านบาท ซึ่งในขณะนี้ยังไม่ทราบผลของคดี และจากการคาดการณ์เมื่อคดีถึงที่สุดความเสียหายซึ่งเป็นทุนทรัพย์ที่ถูกฟ้องร้องน่าจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการและผลการดำเนินงานของ ธปท.

22. การบริหารความเสี่ยงของ ธปท.

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงของ ธปท. ยึดหลักการมีธรรมาภิบาลที่ดี โดยมีคณะกรรมการต่าง ๆ ทำหน้าที่ดูแลและจัดการการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เช่น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (คบส.) ของ ธปท. ซึ่งมีผู้ว่าการเป็นประธาน และ คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (อสง.) ของ ธปท. ซึ่งมีรองผู้ว่าการด้านเสถียรภาพการเงินเป็นประธาน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการกำกับดูแลความเสี่ยง (กคส.) ซึ่งแต่งตั้ง

โดยคณะกรรมการ ธปท. จากผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เพื่อทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการ ธปท. ในการดูแลการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงในภาพรวมของ ธปท. ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี และสร้างความมั่นใจว่าคณะกรรมการ ธปท. ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของ ธปท. ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารความเสี่ยงองค์กรจะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของ ธปท. และคณะกรรมการต่าง ๆ

22.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

22.1.1 ความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท.

ความเสี่ยงหลักที่มีผลต่องบการเงินของ ธปท. มีดังนี้

22.1.1.1 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) เกิดจากการที่สินทรัพย์ของ ธปท. ประกอบด้วยสินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจำเป็นในการดำเนินนโยบายการเงินและดูแลเสถียรภาพค่าเงิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ในขณะที่หนี้สินส่วนใหญ่ของ ธปท. อยู่ในสกุลเงินบาท

22.1.1.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศซึ่งเป็นผลจากการดำเนินนโยบายการเงิน อาจแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยที่ ธปท. ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศเป็นอย่างมาก

22.1.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ

การนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงทางการเงิน ทั้งความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) ในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่ตลาดพันธบัตรรัฐบาลของประเทศหลักๆ ยังคงให้อัตราผลตอบแทนต่ำอันเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายของธนาคารกลางของประเทศต่างๆ ธปท. จึงได้มีการขยายขอบเขตการลงทุนไปในตลาดและสินทรัพย์ประเภทใหม่ๆ เพื่อเพิ่มอัตราผลตอบแทนและกระจายความเสี่ยง ตามผลการศึกษาและแผนงานที่ได้จัดทำไว้เมื่อปี 2555 โดยที่ยังคำนึงถึงความมั่นคง สภาพคล่อง ผลตอบแทน และการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

ก. รักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศเมื่อวัดค่าตามสกุลเงินที่มีความมั่นคงสูง

ข. ความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมของเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีการกระจายความเสี่ยงที่ดี

แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

22.1.2.1 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ประกอบด้วยความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสินทรัพย์ และความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสกุลเงิน

ธปท. บริหารความเสี่ยงด้านตลาดโดยการกำหนดองค์ประกอบของสินทรัพย์และสกุลเงินของกองทุนที่ใช้เป็นดัชนีอ้างอิง (Benchmark Portfolio) ให้มีการเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนและความเสี่ยงที่เหมาะสม และอยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด รวมทั้งมีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Tracking Error Limits) จากการบริหารแบบที่สามารถเบี่ยงเบนออกจากดัชนีอ้างอิงได้ (Active Management) โดยแยกเป็นระดับการเบี่ยงเบนด้านสินทรัพย์ และด้านสกุลเงิน รวมทั้งมีระบบงานที่ใช้ในการควบคุมดูแลไม่ให้มีการลงทุนที่เบี่ยงเบนเกินไปจากระดับความเสี่ยงที่กำหนด

ในการจัดทำดัชนีอ้างอิงนั้น ได้ใช้หลักการสากลในการจัดทำเพื่อให้ได้กองทุนที่มีการกระจายตัวของสินทรัพย์และสกุลเงินที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นค่าความเสี่ยงรวมของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย และความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ ธปท. ยังทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยวิธี Stress Test เพื่อประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเงินสำรองระหว่างประเทศภายใต้สถานะตลาดต่าง ๆ

22.1.2.2 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือมีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท. ความเสี่ยงนี้รวมถึงความเสี่ยงที่มูลค่าตลาดของตราสารหนี้ด้อยค่าลงจากการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Downgrades) ของตราสารหนี้หรือของผู้ออกตราสารหนี้

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธปท.มีดังนี้

- (1) กำหนดอันดับเครดิตขั้นต่ำ (Minimum Credit Rating) ของคู่ค้าและผู้ออกตราสาร เพื่อจำกัดให้ระดับ Credit Value-at-Risk อยู่ในระดับที่ต่ำ
- (2) กำหนด Aggregate Credit Exposure Limits ของคู่ค้าในรูปของ Deposit Equivalent Exposure โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตและจำนวนคู่ค้าที่เหมาะสม
- (3) กำหนด Individual Credit Exposure Limit ของคู่ค้าตามอันดับเครดิตโดยมีการปรับ Limit ตามเครื่องชี้แนวโน้มการปรับลดอันดับเครดิตก่อนการปรับลดอันดับเครดิตจริง
- (4) กำหนด Sovereign Credit Limits โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ และเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการสร้างดัชนีอ้างอิง

22.1.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) อาจเกิดได้จากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม

การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง เน้นการกำหนดระดับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Illiquid Assets) ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความต้องการในด้านสภาพคล่องและการเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำ (Liquidity Premium) และผลเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ต้องขายสินทรัพย์นั้น

22.2 การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ธปท. ได้กำหนดให้ทุกส่วนงานใน ธปท. มีการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self-Assessment: CSA) อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อนำผลไปปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ใช้ระบบบริหารความเสี่ยง (Risk Management System: RMS) เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยงของ ธปท.

สำหรับการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management) ธปท. มีแผนฉุกเฉินเพื่อรองรับสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของ ธปท. โดยในปี 2556 ธปท.ได้ดำเนินการตามโครงการกำหนดแนวทางปรับปรุง Business Continuity Plan (BCP) ระบบการเงินของประเทศต่อเนื่องจากปีก่อน โดยได้มีการสื่อสารและทำความเข้าใจแก่สถาบันการเงิน รวมทั้งหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความพร้อมและตระหนักในการเตรียมการ BCP เพื่อรองรับสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบในวงกว้าง (Wide-scale Impact) เพื่อให้มั่นใจว่าระบบการเงินของประเทศสามารถดำเนินการภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมในหลายสถานการณ์ นอกจากนี้ ธปท.อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างสถานที่ปฏิบัติงานสำรองแห่งใหม่เพิ่มเติม เพื่อให้สามารถรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

23. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ธปท. ให้ออกงบการเงิน เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2557 ๒๗